

ЧУРУКТА: Бин-Хем-де «Өкө» совхозтун чолаачысы Олег Картай-оолдун урезин дажыгдар машинасы тарааны саякаларже урар тускай дерилегинг. Хораннап каан урезинни хол-баан эжин уруп, шүүдөлдө турбас. Урезинер төнө бээр, ол совхозтө Аржан суурдан сөөртүп өкпө-ле турду.

Ондар ОХЕМЧИКТИН фотоу.

ХӨНДЕРГЕЙЖИЛЕР, КАНЧААР-ЛА БОЛДУҢАР

Анна Ивановна чүү дээш хомуданыл?

Ажыла харымсааламг чорук негеттинерин саткымдыр каалам.

Чоон-Хемчик районда «Хөндөргей» совхоз эртен чымын 1200 тонна картофель ажаан алдыр планнун турган, керек кырында ону дөңгүлө-лө 155 тоннага күстөктөн, бир гектар ошаптыр дүжүт 16 центер болган, азы 99700 кубдык продукцияны чедир албаан. Ам ында байдал калыпма, эртен чыла түнөлү кимжеле калып салдыр берген баа ногаажылар бо чымын калып сорулагым ирги деп болд-биле командирлар калдыр чорум. Райондун агроупетур каттыжымшыкынын даргасы С. К. Долгар нинти байдалды мынчаар таштырды: «Сугат чок, калып турары-биле 8900 гектарда тааруу куугурааларын чакшап. Планнун 60 тараа. А картофельде 170 гектарга олуртуруп планнаан. Сугаттын черлерин барымдаалап көрү болза, амдымында 110 гектарга олуртуп болур. Урезин чечир кылар тыпты-нып алган. Бүгү-лө күшү бо хүнерле картофель олуртууга эмес, угулап эгеселенис. Бистин тускай эртенгилеринсиз баа мылар чоруп турар. Совхозтун эртен чыгы тун-недери боттарынар билер болгы силер».

Ажыла харымсааламг чорук негеттинерин саткымдыр каалам.

Чоон-Хемчик районда «Хөндөргей» совхоз эртен чымын 1200 тонна картофель ажаан алдыр планнун турган, керек кырында ону дөңгүлө-лө 155 тоннага күстөктөн, бир гектар ошаптыр дүжүт 16 центер болган, азы 99700 кубдык продукцияны чедир албаан. Ам ында байдал калыпма, эртен чыла түнөлү кимжеле калып салдыр берген баа ногаажылар бо чымын калып сорулагым ирги деп болд-биле командирлар калдыр чорум. Райондун агроупетур каттыжымшыкынын даргасы С. К. Долгар нинти байдалды мынчаар таштырды: «Сугат чок, калып турары-биле 8900 гектарда тааруу куугурааларын чакшап. Планнун 60 тараа. А картофельде 170 гектарга олуртуруп планнаан. Сугаттын черлерин барымдаалап көрү болза, амдымында 110 гектарга олуртуп болур. Урезин чечир кылар тыпты-нып алган. Бүгү-лө күшү бо хүнерле картофель олуртууга эмес, угулап эгеселенис. Бистин тускай эртенгилеринсиз баа мылар чоруп турар. Совхозтун эртен чыгы тун-недери боттарынар билер болгы силер».

Ажыла харымсааламг чорук негеттинерин саткымдыр каалам.

Чоон-Хемчик районда «Хөндөргей» совхоз эртен чымын 1200 тонна картофель ажаан алдыр планнун турган, керек кырында ону дөңгүлө-лө 155 тоннага күстөктөн, бир гектар ошаптыр дүжүт 16 центер болган, азы 99700 кубдык продукцияны чедир албаан. Ам ында байдал калыпма, эртен чыла түнөлү кимжеле калып салдыр берген баа ногаажылар бо чымын калып сорулагым ирги деп болд-биле командирлар калдыр чорум. Райондун агроупетур каттыжымшыкынын даргасы С. К. Долгар нинти байдалды мынчаар таштырды: «Сугат чок, калып турары-биле 8900 гектарда тааруу куугурааларын чакшап. Планнун 60 тараа. А картофельде 170 гектарга олуртуруп планнаан. Сугаттын черлерин барымдаалап көрү болза, амдымында 110 гектарга олуртуп болур. Урезин чечир кылар тыпты-нып алган. Бүгү-лө күшү бо хүнерле картофель олуртууга эмес, угулап эгеселенис. Бистин тускай эртенгилеринсиз баа мылар чоруп турар. Совхозтун эртен чыгы тун-недери боттарынар билер болгы силер».

Ажыла харымсааламг чорук негеттинерин саткымдыр каалам.

Чоон-Хемчик районда «Хөндөргей» совхоз эртен чымын 1200 тонна картофель ажаан алдыр планнун турган, керек кырында ону дөңгүлө-лө 155 тоннага күстөктөн, бир гектар ошаптыр дүжүт 16 центер болган, азы 99700 кубдык продукцияны чедир албаан. Ам ында байдал калыпма, эртен чыла түнөлү кимжеле калып салдыр берген баа ногаажылар бо чымын калып сорулагым ирги деп болд-биле командирлар калдыр чорум. Райондун агроупетур каттыжымшыкынын даргасы С. К. Долгар нинти байдалды мынчаар таштырды: «Сугат чок, калып турары-биле 8900 гектарда тааруу куугурааларын чакшап. Планнун 60 тараа. А картофельде 170 гектарга олуртуруп планнаан. Сугаттын черлерин барымдаалап көрү болза, амдымында 110 гектарга олуртуп болур. Урезин чечир кылар тыпты-нып алган. Бүгү-лө күшү бо хүнерле картофель олуртууга эмес, угулап эгеселенис. Бистин тускай эртенгилеринсиз баа мылар чоруп турар. Совхозтун эртен чыгы тун-недери боттарынар билер болгы силер».

Ажыла харымсааламг чорук негеттинерин саткымдыр каалам.

Чоон-Хемчик районда «Хөндөргей» совхоз эртен чымын 1200 тонна картофель ажаан алдыр планнун турган, керек кырында ону дөңгүлө-лө 155 тоннага күстөктөн, бир гектар ошаптыр дүжүт 16 центер болган, азы 99700 кубдык продукцияны чедир албаан. Ам ында байдал калыпма, эртен чыла түнөлү кимжеле калып салдыр берген баа ногаажылар бо чымын калып сорулагым ирги деп болд-биле командирлар калдыр чорум. Райондун агроупетур каттыжымшыкынын даргасы С. К. Долгар нинти байдалды мынчаар таштырды: «Сугат чок, калып турары-биле 8900 гектарда тааруу куугурааларын чакшап. Планнун 60 тараа. А картофельде 170 гектарга олуртуруп планнаан. Сугаттын черлерин барымдаалап көрү болза, амдымында 110 гектарга олуртуп болур. Урезин чечир кылар тыпты-нып алган. Бүгү-лө күшү бо хүнерле картофель олуртууга эмес, угулап эгеселенис. Бистин тускай эртенгилеринсиз баа мылар чоруп турар. Совхозтун эртен чыгы тун-недери боттарынар билер болгы силер».

Ажыла харымсааламг чорук негеттинерин саткымдыр каалам.

Чоон-Хемчик районда «Хөндөргей» совхоз эртен чымын 1200 тонна картофель ажаан алдыр планнун турган, керек кырында ону дөңгүлө-лө 155 тоннага күстөктөн, бир гектар ошаптыр дүжүт 16 центер болган, азы 99700 кубдык продукцияны чедир албаан. Ам ында байдал калыпма, эртен чыла түнөлү кимжеле калып салдыр берген баа ногаажылар бо чымын калып сорулагым ирги деп болд-биле командирлар калдыр чорум. Райондун агроупетур каттыжымшыкынын даргасы С. К. Долгар нинти байдалды мынчаар таштырды: «Сугат чок, калып турары-биле 8900 гектарда тааруу куугурааларын чакшап. Планнун 60 тараа. А картофельде 170 гектарга олуртуруп планнаан. Сугаттын черлерин барымдаалап көрү болза, амдымында 110 гектарга олуртуп болур. Урезин чечир кылар тыпты-нып алган. Бүгү-лө күшү бо хүнерле картофель олуртууга эмес, угулап эгеселенис. Бистин тускай эртенгилеринсиз баа мылар чоруп турар. Совхозтун эртен чыгы тун-недери боттарынар билер болгы силер».

Ажыла харымсааламг чорук негеттинерин саткымдыр каалам.

Чоон-Хемчик районда «Хөндөргей» совхоз эртен чымын 1200 тонна картофель ажаан алдыр планнун турган, керек кырында ону дөңгүлө-лө 155 тоннага күстөктөн, бир гектар ошаптыр дүжүт 16 центер болган, азы 99700 кубдык продукцияны чедир албаан. Ам ында байдал калыпма, эртен чыла түнөлү кимжеле калып салдыр берген баа ногаажылар бо чымын калып сорулагым ирги деп болд-биле командирлар калдыр чорум. Райондун агроупетур каттыжымшыкынын даргасы С. К. Долгар нинти байдалды мынчаар таштырды: «Сугат чок, калып турары-биле 8900 гектарда тааруу куугурааларын чакшап. Планнун 60 тараа. А картофельде 170 гектарга олуртуруп планнаан. Сугаттын черлерин барымдаалап көрү болза, амдымында 110 гектарга олуртуп болур. Урезин чечир кылар тыпты-нып алган. Бүгү-лө күшү бо хүнерле картофель олуртууга эмес, угулап эгеселенис. Бистин тускай эртенгилеринсиз баа мылар чоруп турар. Совхозтун эртен чыгы тун-недери боттарынар билер болгы силер».

Ажыла харымсааламг чорук негеттинерин саткымдыр каалам.

Чоон-Хемчик районда «Хөндөргей» совхоз эртен чымын 1200 тонна картофель ажаан алдыр планнун турган, керек кырында ону дөңгүлө-лө 155 тоннага күстөктөн, бир гектар ошаптыр дүжүт 16 центер болган, азы 99700 кубдык продукцияны чедир албаан. Ам ында байдал калыпма, эртен чыла түнөлү кимжеле калып салдыр берген баа ногаажылар бо чымын калып сорулагым ирги деп болд-биле командирлар калдыр чорум. Райондун агроупетур каттыжымшыкынын даргасы С. К. Долгар нинти байдалды мынчаар таштырды: «Сугат чок, калып турары-биле 8900 гектарда тааруу куугурааларын чакшап. Планнун 60 тараа. А картофельде 170 гектарга олуртуруп планнаан. Сугаттын черлерин барымдаалап көрү болза, амдымында 110 гектарга олуртуп болур. Урезин чечир кылар тыпты-нып алган. Бүгү-лө күшү бо хүнерле картофель олуртууга эмес, угулап эгеселенис. Бистин тускай эртенгилеринсиз баа мылар чоруп турар. Совхозтун эртен чыгы тун-недери боттарынар билер болгы силер».

Ажыла харымсааламг чорук негеттинерин саткымдыр каалам.

Чоон-Хемчик районда «Хөндөргей» совхоз эртен чымын 1200 тонна картофель ажаан алдыр планнун турган, керек кырында ону дөңгүлө-лө 155 тоннага күстөктөн, бир гектар ошаптыр дүжүт 16 центер болган, азы 99700 кубдык продукцияны чедир албаан. Ам ында байдал калыпма, эртен чыла түнөлү кимжеле калып салдыр берген баа ногаажылар бо чымын калып сорулагым ирги деп болд-биле командирлар калдыр чорум. Райондун агроупетур каттыжымшыкынын даргасы С. К. Долгар нинти байдалды мынчаар таштырды: «Сугат чок, калып турары-биле 8900 гектарда тааруу куугурааларын чакшап. Планнун 60 тараа. А картофельде 170 гектарга олуртуруп планнаан. Сугаттын черлерин барымдаалап көрү болза, амдымында 110 гектарга олуртуп болур. Урезин чечир кылар тыпты-нып алган. Бүгү-лө күшү бо хүнерле картофель олуртууга эмес, угулап эгеселенис. Бистин тускай эртенгилеринсиз баа мылар чоруп турар. Совхозтун эртен чыгы тун-недери боттарынар билер болгы силер».

Ажыла харымсааламг чорук негеттинерин саткымдыр каалам.

Чоон-Хемчик районда «Хөндөргей» совхоз эртен чымын 1200 тонна картофель ажаан алдыр планнун турган, керек кырында ону дөңгүлө-лө 155 тоннага күстөктөн, бир гектар ошаптыр дүжүт 16 центер болган, азы 99700 кубдык продукцияны чедир албаан. Ам ында байдал калыпма, эртен чыла түнөлү кимжеле калып салдыр берген баа ногаажылар бо чымын калып сорулагым ирги деп болд-биле командирлар калдыр чорум. Райондун агроупетур каттыжымшыкынын даргасы С. К. Долгар нинти байдалды мынчаар таштырды: «Сугат чок, калып турары-биле 8900 гектарда тааруу куугурааларын чакшап. Планнун 60 тараа. А картофельде 170 гектарга олуртуруп планнаан. Сугаттын черлерин барымдаалап көрү болза, амдымында 110 гектарга олуртуп болур. Урезин чечир кылар тыпты-нып алган. Бүгү-лө күшү бо хүнерле картофель олуртууга эмес, угулап эгеселенис. Бистин тускай эртенгилеринсиз баа мылар чоруп турар. Совхозтун эртен чыгы тун-недери боттарынар билер болгы силер».

Ажыла харымсааламг чорук негеттинерин саткымдыр каалам.

Чоон-Хемчик районда «Хөндөргей» совхоз эртен чымын 1200 тонна картофель ажаан алдыр планнун турган, керек кырында ону дөңгүлө-лө 155 тоннага күстөктөн, бир гектар ошаптыр дүжүт 16 центер болган, азы 99700 кубдык продукцияны чедир албаан. Ам ында байдал калыпма, эртен чыла түнөлү кимжеле калып салдыр берген баа ногаажылар бо чымын калып сорулагым ирги деп болд-биле командирлар калдыр чорум. Райондун агроупетур каттыжымшыкынын даргасы С. К. Долгар нинти байдалды мынчаар таштырды: «Сугат чок, калып турары-биле 8900 гектарда тааруу куугурааларын чакшап. Планнун 60 тараа. А картофельде 170 гектарга олуртуруп планнаан. Сугаттын черлерин барымдаалап көрү болза, амдымында 110 гектарга олуртуп болур. Урезин чечир кылар тыпты-нып алган. Бүгү-лө күшү бо хүнерле картофель олуртууга эмес, угулап эгеселенис. Бистин тускай эртенгилеринсиз баа мылар чоруп турар. Совхозтун эртен чыгы тун-недери боттарынар билер болгы силер».

Вячеслав МОНГУШ.

(Эгем 1-ги армыда).

Бек кырында ында аяк-күш, балк айыма дыка ховартаан. Вертолеттар, машина-техника-биле айнаарын шүүт сокотасын. Чөмчөрдөңгүлү уус аят, чары-биле азыннар. Бистин тайгаларымыска кышчай чок чуртуп, айнап, бадыкташ турар уаустар бар, олар шүүт бакшыларым. Оларын үндүрүр керек. Эштер Мардаа биле Петрова шак кыдым кыжыларга далаал турар чорун сокотасын. База бир айтыр бар. Ир-банык Уаут-Хем мун-үлдүрүр айма-агымдан аягылар, керек продукцияны болу садып, саарым. Мынар районга дуулагым, ажактыг апар. Ол ишкан республиканын Иштин керектер министерствозуну Тождо мун бөлөктөр чери база ажыларын сокотасын. Бо айтыртын Систем-Хем уузун негер турар. Районда болуусу байлаан камгаларымын айтырдым, шынча, дүңгүлөңгү. Черинг эзиз-чон, Советтер болур журут. Голостар бисте 20-30 чыл дургузуна уадыр аяккалал турлар. Оларын чүү кыдып турарын телевидениеден көрүп, содунардан номчаан болгы бис. Ажыкта, Кижя-Холде, Ожктарда партиялар чүү кыдып турарым, болуусу байлаан чүгө төгөчкөс турарым? Мынчаан чонун мур-унга олар өткөнү берин, чакыт чүлдөр бар-ла йкааа зарын, оу чугаалар эмес.

Платформа биле Уставтын төлөөндөрдө хой-ле чүлдөр кирер-дир. Эки илдинг партия эге организациаларынын эгелерин калбар-тур дэки чон. Эзе тургустукушуну үезинде бистер партиянын адми, ат-алдарын камгалал шылар журутуг бис.

ССР-нин Эртенер Академиянын Сибир салбарынын Тывада комплекстак кылдыныа директору, эртем доктору В. И. Лебедев болуун чугаагына сээд мур-унга документтеринде партия эге организациаларын тур-густууну болгаш ролюнук дугаагына айтыр турар чон деп дэстем. Азы организациалардыктивте эге кол күш болганда, ат-алдарын, негеселдеңгү болур журутуг. Ол ишкан коммунистер девискар айтыр-ын шитирлерде клубту болуу чон. Коммунистер чонун аразында аяккалал, чур-тап турар, мынчаан оон эр-те-ажымы эки билер. Амгы үеде практика бугулар алдыр-га, партиянын айтырнын рай-комнарга болгаш хоороннар шитирлерге, оон партия хур-далдарына чугаалажыр, а чотум чонга четес. Оон аягы-да, секретарлар чөүлдери тургустууна ажыла дэктаарымын.

Оон соода оратор уадыр-туку коммунистердин ролюнук болгаш ат-алдарына дэктааган. — Иштелки манга Хову-Аксынын уадырчуларынын шүтүмүчүлүгү. Мун болуу ама 1963 чыла барым, сес чыл болду. Бо чоокта ча болган ишкан, мылг таварында болу бээр башка бениа кирбес турган. Кижя-лер бот-боттарын күндө-лөжир, сакшы човачал турган. Бо чактымын дораан-на тытпн келбиз болбайн аан. Буруу — уадырчуларга. Мун директор ш Голдикту билди — мен деп, ол чугаалаан.

10 чылдар турганына бо-доруу Хову-Аксы ам ажак эскердеңгү. Суур мангалы. Казар байлак мунга. Хову-Аксында арал эвезинде рузалаан байлакты чедир албайн турар деп чугаа үнүп турду. Ол дээр эртенгилеринсиз буруу-дур. Ону шитирлер эркер.

Россиянын Коммунистер партиянын тургузар деп са-валду оратор дэктившанын, оону СЭКП-нин XXVIII съездин эгелеринге чедир тургу-зары эргежок чугула дээрине айтыкан.

Солур школарымын баш-кы З. В. Долгар мынча дэди:

Платформа биле Устав төлөөндөңгүлү, чаа чүлдөр, болдлар кирген өөрүлдөр, тоютуу кижя билбес болза, амдыралды нитизиле билбес бот болгы. А тоютуу бир кезээ-чонун чачыларды. Мынчаан бистин школарымыска тына улусту чачыларды шүүт-ла программага кижия тур-гаш өрөдөр болза эки-дир деп болдур-дур мек. Ол та-варымызда шолочалар, аны-ктар эки чүлдери чачы-гар болгаш кижяктетинер.

СЭКП-нин кижяктетини тындала кол-ла чүге кижя дэди болгы. Мынчаан амды-мында бистин амдырды-мында ол өстөр аяккалал-лек-биле дүшөөлү турар. Чокта ча эртен согулдулар бистин чамдык калдыр-дэктетиниңер аажы-чачы, хөдөлөңкисинер дэка-ла четес болду. Боду бениа кээр, уураалыкчымын бак-таар боор-дур. Шак мылг төлөк чок чоруктарыны комму-нистер бистер буруу шаар ужурут бис.

Платформа төлөөндөңгүлү, бир-тээ, башкы кижя бол-ганинда, эскерген чүдүм бол-ган мунга үзүр өрөдөлгөңгүлү нитизиле бистин амдырды-мында ол өстөр аяккалал-лек-биле дүшөөлү турар. Чокта ча эртен согулдулар бистин чамдык калдыр-дэктетиниңер аажы-чачы, хөдөлөңкисинер дэка-ла четес болду. Боду бениа кээр, уураалыкчымын бак-таар боор-дур. Шак мылг төлөк чок чоруктарыны комму-нистер бистер буруу шаар ужурут бис.

сөздөжүр болза эки. Оон аныкты, кандаат стах туруун деп саяалдыг мен. Кандаат стажынны үезинде бир чыл дургузунда ол кижя болуу көргүсү.

Амгы үеде партиянымын ат-алдарын куудулам, ха-зыр өкө партияларын тургу-зар дээрине уаур мен. Са-галды-чүрүмүн кошкатлас ужурут бис. Платформанын төлөөндөңгүлү дээр, дэкиниг бугу-биле чурттар дэки ол. Уе ишкан негер турар.

Төлөөндөңгүлү дэмаарымын кечити дэмаарымын 50 уузун эге организациаларга артуур дэкиниг дэктинер кижя-дир мек. Ол ишкан комму-нистерин чурттал турар черини айы-биле 5-тен эвези эвез кижя турда, эге организациалын тургузуу бо-лур дэкиниг дэктинер мек.

СЭКП Тагдыр райкомунун бирги секретары Ю. К. Губа-ров болууну саяалгана эле тургустуушукуну амгы үе-чөдөңгүлү партиянын тур-густуу болгаш ролюнук дэктааган. Ол айтырды Програм-маны болган Уставтын төлөө-ндөңгүлү чугаалажыр турда, коммунистерин кижяктетини тындала чүгө тургай. Ол доку-менттерин районун бугу партия организациаларына чугаалашкан болгаш комму-нистер тодгарга саналдарын бергилээр. Мынчаан чур-тун экономиказын экижидер талазы-биле айтканын олу-рутарын олар чүлдөгү-гисер, экономикагы политика-ны чоруктарынын эргежок чугу-ла факторларына олар дэктааган.

Платформа төлөөндөңгүлү хөдэжэ кижяктетини ам-да садыр тургустуу дээрине олар айтканын дэктааган. Оон ул-амчылаан. Эртек дэктаадыла-мында чедир шитирлетини-мын турар айтырлар база дөй.

Устав төлөөндөңгүлү чугаала-жыр турар үеде райондун коммунистер партиянын иш-тинки айтырларына дэмаар-ыштыр база саналдарын киргилээр деп, Ю. К. Губа-ров уламчылаан. Оларын хөй кеэни эвези кижяктетини эге организациаларга партия хур-далдарын кватрала билбес эвези эртеринер, а өскө-лери — эргежок чугула апа-ранга чымаарымын саяла-лаан. Партия коммунистерин секретарларын адлетоолу-лук байдалга согуруу чугу-ла. Оон аныкты, коммунистер комитеттин бюро кечитинеринге бирги секретардан өскө аппарат аяккалалчыларын кирбес деп база саналда-арым. Райком аяккалалчыларын аяккалал калдыг түнө-нели эге организациаларын канчал аяккалал турарын бар-ымдаалап үнөлөр дээрине база коммунистер саналда-арым.

Индирде — Сут-Хөл районда «Октябрь 30 чыла» совхозтун партия секретары М. Ш. Кууду.

Партиянын XXVIII съездингэ СЭКП ТК-нын Платформанын төлөөндөңгүлү бистин райондун коммунистер чүлдөгүлү дэктинер мек. Оу болгаш Устав төлөөндөңгүлү чугаалажыр турар үеде дыка башка саналдарын киргилээр. Мынчаан СЭКП-нин ат-алдарын куудулам дэки оралдыжымшыкынын буруу шаар турар, четестер бар-ла болза, партиянын эртен тою-туу база кайгамчык.

Мынчаан-ла бөгүчү амды-ралда болур турар чамдык чүлдөр партиянын ат-алдарын чылаар чедир чөүлдөр дэктинер мек. Оу болгаш «Уаут-Хем» мунга чамдык уадыр аяккалалды тургаш ат-алдарын бак-сыраткан коммунистерге өскө база-ла уадыр аяккалал бер-ил турары шын эмес. Чамды коммунистер боттарынын төлөк чок чорун көргүстү турары база чакыт эмес. Мын дэкталар СЭКП обкомунун аппаратында база бар. Оон бир бадыткал бо чамды май 17-ле «Шин» согу-га үнген «Чүге күш чок бол-ганда?» деп чүчү болур. Сук-пак согулда округта болган согулдуларын тындала илдир турар, өкө ам аяккалалчыларын ботторун Зорина, Малдык, Лешкович Чер кыдыр чарып чүлдөр кыдыр турган-дыр. Ол дээр партиянын уадырчу кижиян эртенгилер дэки шимчи эмес демиселинин бадыткал. Обком аппараты мылг турат, болуур коммунистердин чүү маннар боор?

Ол дээр негизини-биле идеология аяккалалчы кошкан көргүстү турар-дыр. Ол мынчаан көлөк чөрдө дэка жодаулар турар. Кижиян то-лөңгү мөзү-шындыр хөдөл-гү тургузарында эгесел, өскө-да айтырларымын идеология түрүндө журутуг. Амгы ишканалар аразымын ка-рылааларым карылаалар турар үеде идеология бугу аяккалалчыларын мурнуна үлү-гүл сорулгаалар турар турар. Саналдагы Устав төлөө-ндөңгүлү база дэктааган. Партия 18 хар эмес, 20 хардан өрү назымды хамааткаларын дүлөө алдыр деп кияре чо-гур дээрине ол саналдаан. Ол ишкан 3 кижиян реко-мендацианы алган турар ужурут.

Платформа болгаш Устав төлөөндөңгүлү талазы-биле чамды чүү дэктаа-лаан мек деп, Эркин рай-онда «Морен» совхозтун кой-жуу Ч. Л. Мынаалы чугаа-лаан. — Бистин коммунистерин кирген саналдар колдуунда манга чүгө чугаа-лаа иштерини-биле демисел-лей турар. Мен чедир шитир-летиниңер турар айтыр-ларды бениа дэктаап көр-гөй. Олар бистин республи-када эвези эмес. Оларын рес-публиканын бугу коммунистер-и бир дем-биле шитир-лет-тир.

Платформа болгаш Устав төлөөндөңгүлү талазы-биле чамды чүү дэктаа-лаан мек деп, Эркин рай-онда «Морен» совхозтун кой-жуу Ч. Л. Мынаалы чугаа-лаан. — Бистин коммунистерин кирген саналдар колдуунда манга чүгө чугаа-лаа иштерини-биле демисел-лей турар. Мен чедир шитир-летиниңер турар айтыр-ларды бениа дэктаап көр-гөй. Олар бистин республи-када эвези эмес. Оларын рес-публиканын бугу коммунистер-и бир дем-биле шитир-лет-тир.

эвэр журут.

Казы ишчилеринг амды-рал-чуртталганын көрөлөңгүлө. Мынчаан дождуларымын бай-дал ам-да бөүе болгы, ол чамды деп чүгө билбес, үрүлүмү мун аразында чо-руур. Оларын амдыралчы-не кижяктетиниңер сээр чөрдө келген.

Республикада тургустууна база бир кол айтырды кижя-лер-биле аяккалал турар. Ону тоюнда дэки турарын чугулап чотумалыг эмес чүл-дөр көүдөп турар. Мынчаан дэмаарымын, оларын чур-туктар, аар кем-херек үл-гөндөңгүлү керектер бер-ган. Оон бир чыдагымын — амгы күшүтү болур турар хоодууну чамчаа. Кижя бени адырүр чамча кижияны эвези хуусага шиндер боор-дур.

Бистин республикада сөөк-көз малажыр деп кончур буж чүгө тытпн келген-дир деп, ол уламчылаан. Бистин нитизиле амдыралчына ол кичил-лаа дүшөөлү дээрине болуун ишчилер кончур эки билер турар. Оон чылдагымын чүгө? деп айтыртын база сонуураан мен. Хөй чоруду. Оларын бирээ — чамдык тоютуу аяккалалчыларын тоочма чок чоруду. Чижээ, орус уадырчу дэкталар ты-на улусту хөдөжэ албас, оларын аяккалалчыларын сонуурагас болур, а тына уадырчулар — орус болгаш өскө-да нациянын төлөөндөңгүлү негеле-хөдөжө-лүгө дэмаарымын эмес апар. Кижялар, мынчаан уадырчу-чулар, армг ари-муртут бол-лур керек.

СЭКП-нин XXVIII съездингэ СЭКП ТК-нын Платформанын төлөөндөңгүлү болгаш Устав төлөөндөңгүлү дэмаарымын санал-оналдарын комму-нистер эвези эвези берген дээрине СЭКП Кызыл хоор-комунун бирги секретары В. Г. Валыков чугаалаан. Оларын редакция комиссия-ныч дэмаарымын бис, санал буруу кижяктетини алдыр-ган. Партиянын ат-алдарын, экономикагы реформанын бот-танымшыкына болгаш өскө-да чүлдөр дэмаарыштыр саналдар киргилээр.

Хооранын коммунистер СЭКП-нин башкыларымын партия болур ролюн камгаларымын дугаагына үнелги саналдарын киргелер. Ол дэди, чөжө-да зарын болза, демисежир апар. Нарын, берге орукту эркен болгаш СЭКП-нин дуржулгам бар, крэнстен үнүп шылар күш-тү ол тып алар.

Партиянын XXVIII съездингэ эркен соода партия до-кументтерин содуруу чугула деп, оратор уламчылаан. Мынчаан шааранактар партия-дан боттары чактар үе бер-га. А

Тыва спортуң хоочуннары

НАЧЫН МӨГӨ

Ол кымыл, кайда чурттап чоруурл?

Мен бодум оок-биле үе-чегге эвес мен. Алды танымыр конуг. Дооунуң буга-...

Мен бир дегне холга алган. 1950 чылда Бай-Датта баштайгы машина келген. 1,5 тонна-ла чүк сөөртүр,...

Ам «баштайгы» хурстун соңуругай каа-талынар. «Совет Тываның 5 чыл» стадиону ачылган турган 1949 чылда аян. Стадион ичинде кижилер бажы кизилер, машина-техника ковар шагда кылдыла кылган, аът бажы шыныла-ла козуру. Ол бүгүсүн чычы-торгу тоинар кеткен. Тываның бүгү кожуун-...

«Кижилер чугалажың, аът кышкың таны-жар» чүве дээр. Чоокта Ак-Эрикке бир төрөдм ака-биле тыва мөгелер дугайында төөр-реп оор бис. Республиканың хосугу хурш маргалдаам чаа доозулган, апа болган тыва хуршк. Ак-Эрикти ийи оолдарының бирээни шүүлеш, өскөзү үжүрлөшкөн келген турган ол. Демги кижилер: — Сүтүр Шимтекти шүгүлү чорууру эки-ди. Ону сөөкү үеде республикада хуршкы амак уугу, бичи кижилер дөкөзү бичири чоп. Бичири чоп үе улап, хар-назын улаагы-...

128-тен таптыг-ла дөрт мөгө артык турар коолу, динил турарга. Шахтар биле Ашак-оолдан аңгыда, чыгыс чер-чурттуу Ак-оол мөдиринин аам үгөн. Ак-оолду Шахтар саат чокка октап алган. Экинчи алааның оолу дээр болза, канчал-чоп турган, Ашак-оолду каар, ол-ла. Биле мөдир берге чүве чок болган. Харын барза-барза, Шахтар-биле хуршкери тон берге болган. Кол чыдааган шүгүлү аам үжүрү бөлүмүгүр дээр. Эле үеде үедегенеринде эвес, а кай-каймың-лаа шегерге бир үеде турган болган тургунуң хуршкери келген, бот-боттарың чакырым, ара-коргаларың пат бичир. Арта барыл-барын илээр куду аяар, буттар. Мөге кижилер кеземейин-ла кой арта билер болза, оон чыгыс илелдегил, мынаштың, кол «бузур-туу» чыгыс артамың аял-ла турар чүве дээр. Василди Кукукин Сагды мөгө турар шаанда: «Бир эвес мен куду кирген, уура-ламыңмын балдымыңдан солагай хол-биле алыр болзумза, тикелге мөңгүн деп билер мөң» дээр. Бичин, 1949 чылда, он өсөлүг сай-лап ол дөмгө Шахтары ол-ла артамың ай-шанда болган чедимчелге ачылган, октап, «Совет Тываның 5 чыл» стадионуң эи баштайгы чемпион деп атты чаалап алган. Оон соонда чылдарла ол районга, республикага каш улаа шүүлеш.

Шах мынаар бистер, журналистер, бир чамалык хензиг чүве бичин алыр дээр ма-дыр дилек, чеке-чеке оң, чүс километринин эйттир, чага эрвес дээрли. А олар, хүнүн маалырлар, бис-биле мынаар кожа-көлбөз аммырап-чурттап, бистин-биле чыгыс ажил үленин буадуру, мырманы чамалык чыгыс паштан чөм кижилер турарлар-дыр. Чыгыс чижик, мен Сагды мөгөн айна-жар чажым-ла таныр оон 9 уругуларын чамалык-тар-биле айлан «чүт» келгем бөгүтүр. Арта мөгө биле баштай журажы бөгүтүр, он эгезинде мөңгү дээр болган: «Толга суга барып тур сен бер!» Ол хиреле, бо кыскажак дурт-сының, бичежек боттут, ам хой-лап, эвези-даа эвес, а 67 харың амык кижилер солун аммыралды чурттап эртин келген, чүге районунуң эвес, а найсы-лап Кызылдын төгүтүгүн бекни база бир солун иста арттырып каан кижилер дээрли билбейн чоразым шын чүве.

Семли МОНГАЛ.

СРЕДА САНЫ—КАДЫКШЫЛГА ХУНУ

Өвүр районуң төвү Хан-даггай сурунуң чурттакачылары калкымында хүнүң среда санын эрттеринге чыгыштыр эгелеш. Майын сөөгү кадык-шылга хүнүңге харыс-салгы орнотууна райкүүсүм болган.

Кежээкини 5 шаң амыр чорда, сурунуң стадионуңа спортун келтирген уугу, бичин ажилер чыгыштыр келген. Чүге чыккаалага бекти турупкан кижилериниң саны чүс чоок-шудал турду. Сула шимчээк кижилерин эгелеш кадыкшылга хүнүң чоруту ритмики гимнастикаже шилээш. Ол төңгөн соонда чымылан чон спортун экин-бүрү хевирле-ринге маргыштыр кирешкен. Кадыкшылга хүнүңүн про-граммасында 100, 200 метрге чарык, канат тиртары, ары-лебоп, даавы, шымыраа, лапту ойнаары, баг нагары, скакалкам чажымы дээр өске-ла хевирлер кирген. Ло-терге база ойнаткан.

Кадыкшылга хүнүң эртти-рин турар организациа хана солун үндүрү, аш-чөм ай-ман беклеткэр. Бо улаада стадионга хаарган далганын, сүттүгү шайын, хойтакты са-дып турду. Ол-ла организациа тикелчелерге шаанал-дарын база тыпсыр. Ол хүнүң эрттеринин девизи мындай: «Рекордат эвес, массалык чорук, спортту дурт-сың, кадыкшыл херек». Ол-бо, ке-лелде кылгелерге маргалда-ларын кижилериниң арзы-мынла СЭЖП өвүр райкому-нун секретарларынан, рай-күүсүм даргаларынан, эр-дөөн, аппараттың дегере ажилкачылары киржи турар чорду.

Дарааныла средда кадык-шылга хүнүң район эмгелес-кин коллектив эрттерер. Кодур-оол ОЮН.

БИЛДИНМЕС БОЛУП АРТКАН

«Вашингтон пост»

Дүжүр октаттырган румын диктатор Николае Чаушеску-ну шашалым өлүргөнгө чедир, он чыл дургузуда, амер-ик чыгач сөөк мунакты шери-ки технологияны дугайында мөдэлери Румынияда чажым-биле салып ап турган, чызыктан бектик ал-бай-дужалында ажиллап турган кижилерин, толгалды дээрли Чаушескун ийи дүмүкчүлүк аңа киржалгези уугу болган.

ТРЭ-ниң улап-булап турган кижит программаныңа дүштүр АКШ-тың чаава дашыкым холбазарлар дам-чыгыш Румынияга 40 млн. доллар долларын төлөш, оон 20 хуу киреш шайбар ба-ныкылаа агар санжаала мөң-гөш чыгар, ону Чаушеску-нуң төрө болду контрол-лашкан деп, Вашингтонга болган даштыкылар разведка ажилкачылары дамчыткан. Чаушеску-биле харыла-шы бичек салып амыр тала-зы биле шык уугу операци-аны кезин болду. Чөп блоку-тур шериң организацианың дүңдү албан чедери-биле ол холбазып турган. Болууну камгалыгына болган Варша-

аз Керээниң өске-лаа чур-тарының камгалыгына ажил-лап турган агаардан хал-дашчыны уугу системаларын кырыштыр, тактиктик яд-роуду эвес чеспетия тутуза компоненттерин Төв развед-ка эгелеси болган америк шериң ажилкачылары ап турулаан. Америк чызыктан уугу ал-бай-дужалың кижилериниң мөдөлөг турары-биле алганга, Николае Чаушеску дүжүр-жү-галарга кирешези болжолук, ол операциада оон мыт чок чыгыш-чөмөргө-биле чедимчилик күөстөтүнүп турган. «Ону эгезинде бээр бөрүмүдөөлөп келген бис. Бичин чугалаажы уугураду ай-тырмынсым темизи болуп турбап болжолук, оон кир-жилгези, чөмшөрөкчелер чокка мизги азылгы сүдү чөрдө болбас эгезинге бүү-редди турган бис» деп, амер-ик разведканың бир офи-цер чугалаан. Эрткен чымын Чаушеску-нуң албай-дужалың дүжүр-жү-геи болган шашалым өлүр-гөни биле кады операциа-ны румын кезин доозулган. Ийи дүмүкчүм база ол хажарааш-

ка кызыл үгөн. Марин Чаушеску 1971 чыл-дын декабрь 28-те Венада румын саяыт таламы-биле тө-дөз чөмөгүн позалында бөгү-дөз берген, ук чөмөгү бөдө-дөз уугурап турган. Румыния-ның калкында камгалды ми-яныштын ораалыкым болган Румынияның Армияның политикти дээр чөмү-дөлөгүн секретары турган ге-нерал-лейтенант Иане Чау-шеску революция үезинде ту-дун хоруудаттырган болган Бухаресте хоругулаан. Николае Чаушескун укс-хай дуалакчызы Сталиан Ок-таван Андроник Шайлария-же үргүлү уужуп бичир, Ча-ушескунуң өл-бүленин чы-гыштыр бажы агар санжарыңа талык-биле төдөлгөлерини чыгыш хире кезинин хува-далым башкарып турган. Ал-ган аңжалар Бухаресте «Ром-телик» деп румын шериң веломестоуучуе кирип турган. Николае Чаушескун өлгө-нниң соонда, ол өл-бүдөн аң-жык-хорөгүнүн ийи кези-нинин кайла шажыттыган-ны биликчелер болуп артык-кан. (СЭТА-ның Парлада бө-рөзу).

667000. Кызыл хоорай, Красноармейская, 100

РЕДАКТОР В. Ф. ЧАДАМБА

ТЕЛЕФОННАРЫ: редактор — 3-43-34; оралкачылары — 3-33-91; 3-34-17; орнема — 3-34-26; карыссалгы секретары — 3-44-82; оралкачылары — 3-45-93. Киялестер: бар-тигиди амырлары — 3-36-82, 3-36-25, 3-36-26, 3-34-57; чыгыс тузуту — 3-34-98; 3-41-23; үлөтүр — 3-34-49; 3-36-78; агролетуур — 3-41-16; культура — 3-39-15; информация — 3-37-11; чагаа киялды — 3-39-03; 3-34-39; окулга — 3-34-83; корректорлар — 3-37-11; уугуручүлөр — 2-27-41; солун келбей бар-ганда — 2-32-75; бухгалтерия — 3-43-41;

Чылаа 300 катап үер Хемчээли 2 парлала амазы Тиражи 28000 эва. Чыгар № 426. ТС—00673.

ЧАРЛАЛДАР БЮРОЗУ

И Ю Н Ъ Понедельник

ИЮНЬ 4 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

Вторник

ИЮНЬ 5 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

Среда

ИЮНЬ 6 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

Четверг

ИЮНЬ 7 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

Пятница

ИЮНЬ 8 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

Суббота

ИЮНЬ 9 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

Воскресенье

ИЮНЬ 10 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

Кино

ИЮНЬ 3

«НАВЫРАЛ»: «Чудесный лес» 11.10. «Под прицелом» 9.10, 13.00, 15.10, 19.30. «Дерево, распустившее почки осенью» 17.20 шактарла. Видеоза: «Вспышка» 10.00.

ӨӨРЕНИРИН КҮЗЭЭННЕРГЕ

Кызылдын медицина училешсе 1990—1991 өөредиле чылдында хүнүсүк салгыра дараанында мергежилдерге сургуулар хүлээп ап турган чарал тур. «Эмизиниң керээ» (Фельшер) — өөренириниң түбөсү 2 чыл 6 ай. «Сестра керээ» (медицина сестра) — өөренир хүлээсиз бир чыл 10 ай. Он класс дооскан 30 хар чөптөн намыз кижилери хүлээп алыр. Кирериниң экзаменерге орнек болган литература — со-чөлөсиде, диктат, биология — аас-биле. Учылдыгер кирерлер хүлээп алышыңер комиссияга дарааныңа документтерин кирер: чогуур төвөгте бижин библириңиң, ортумак эртемин дугайында аттестат (болу-биле), № 086 хевирини медицина шынылагы, күш-ажал дептеринин ушта бижилгези, ону администрация биликчелер болуп, 3x4 см чамалык фото-чүрүк, төв район эмгелесчелериниң кол эмчи-нелер чоруткан бижик. Паспортуң, шериң докумен-тизин боду ап алган келер.

МОСКВАДАН 6.30 120 минута. 8.35 А. Че-тов дугайында барымдалыг телефильм 9.05 Концерт. 9.25 — 11.10 «Хоорай-кымында эм-нелге» 20 сериялыг урал-чөм-сөн телефильм. 1-2 серияла-ры. 17.30 «Делегей судалы-90» «Бис болгам экономика». 18.30 «Үе». 19.00 Муль-фильмер. 19.25 «Хоорай кы-мында эмнелге». Урал-чөм-сөн телефильм. 3-4 сериялары. 21.00 «Үе». 21.30 «Камра» делегей-же көрүчү тур. 22.30 «Кол-лаж». 22.35 Литературу-ура-чөм-сөн программа «Сөс».

8.00 Эртеги гимнастика. 8.15 Уругуларга фильм. «Вун-дернад турганым». 2-га се-риясы. 9.20 Ритмиң гимна-стика. 9.50 «Шарк артисте-ри». 10.35 Мультифильм. 10.55 Татар АССР-ниң алың болган ансамбляларын концерт. 11.35 Барымдалыг фильм. 12.15 — 13.30 «Күртүе кыз-гаары». Урал-чөм-сөн фильм. 3-ку фильм. 1-ги сериясы. 17.00 «Дугардан Дашев

8.00 Эртеги гимнастика. 8.15 Уругуларга фильм. «Чус бирги». 1-ги сериясы. 9.25 Шаялжык болган амыр мр-лар. 10.10 Барымдалыг фильм. 10.55 Фльм-концерт. 11.30 Барымдалыг фильм. 11.40 — 12.50 «Күртүе кыз-гаары». Урал-чөм-сөн фильм. 2-га фильм. 22.15

3-ку сериясы. 17.40 с. 16 хар-га чедир болган оон уугу на-зы. 18.30 «Үе». 19.00 «Хоорай кымында эмнелге». Урал-чөм-сөн фильм. 9.10 «Чугулаа ин-тервью». 21.40 «Иде, дээрги премьер-министр». Урал-чөм-сөн фильм. 3-ку фильм. 22.10 Оне-рата имактар куду. 23.20 Ос-таткионнуң Концерт студия-сында Илья Глазунов-биле ужуражышкын 00.50 — 01.15 Мөдэлер. ИНИГИ ПРОГРАММА

МОСКВАДАН 8.00 Эртеги гимн стика. 8.15 Уругуларга фильм. «Чус бирги». Урал-чөм-сөн фильм. 2-га сериясы. 9.25 Концерт. 9.55 Ритмиң гимнастика. 10.25 Концерт. 11.00 Мультифильм. 11.20 Концерт. 12.05 — 13.10 «Күртүе кызгаары». Урал-чөм-сөн фильм. 4-ку фильм. 1-ги сериясы. КЫЗЫЛДАН 17.00 «Ужуражышкын». ССРЭ-ниң улустун артын Л. Сальниов болган РСФСР-

«Вураа мөдөн» сумелет тур... 11.30 Отоло Парфенто (Ита-лия) мрлар. 12.00 «Партель-де» фильм. 19.20 Александр Маакинниң балы. 20.30 К. Кийск режиссерун фильм-нери. «Ужурдал эркинчи». 22.00 «Үе». 22.30 «Иде» — Сибирь. 22.45—01.00 Бут бөм-бүт. Делегей маргалдазы. ССРЭ секрет Румынияны шил-дик коммандалары. Италия-дан дамчыдыла. Чапсарда — Мөдэлер.

МОСКВАДАН 8.00 Эртеги гимнастика. 8.15 Эвилделеш ресублика-калар кинопублицистика. Барымдалыг фильм. 8.45 Бут бөмбүт. Делегей маргы-шкымында эмнелге. Урал-чөм-сөн фильм. 12.13 сериялары. 22.00 «Үе». 22.30 — 22.40 «Мөң-гө күтүлөр дугайында бол-далар». ИНИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 8.00 Эртеги гимнастика. 8.15 Эвилделеш ресублика-калар кинопублицистика. Барымдалыг фильм. 8.45 Бут бөмбүт. Делегей маргы-

«ВОСТОК»: «Капринская девушка и пензенский па-рень» 10.00, 11.40, 19.40, «Просто Америка» 13.20, 15.40, 19.40 шактарла. «ЛЕНИН»: «Встреча» 13.00, 15.30, 18.10 шактарла. «ЕНИСЕЕ»: «Серебряные

Биларишкыня июнь 1-лен июль 31-ге чедир хүлээп алыр. Кирериниң экзаменер июль 15-те эгелээр, хүлээп алыш-кын август 15-ке чедир болур. Учылдыгиниң адреси: Кызыл хоорай, Кечил-оол кудучузу, 2 «а». Телефон № 2-41-19.

Новосибирске харыла-ны А. В. Пуруев арттыр-хатиретикчиде институту бичир кустуң дараанында хүнүсүк болган бот-өле-адыгил салбыларында сту-дентилер хүлээп ап турарын чарал тур. «Автоматтың элек-трохарныла», «Хай каналыг электрохарныла-ны» дараанында салбылары:

19.00 Мөдэлер. 19.05 «Бурат чуртуулар». Кино-откр. 19.20 «Тыва терезе». XXII область партионфрен-дизация репортаж. «Июн-5-те — Долгалды турар хү-рээлада камгаларыңа деле-гей хану». «РСФСР-ниң улус депутаттарына бирги съезинде». Мөдэлер. 19.55 Чар-далар. МОСКВАДАН 20.00 «Тамчыктыг удулар, чаштар». 20.15 Барымдалыг фильм. 20.55 Коллаж. 20.40

8.00 Эртеги гимнастика. 8.15 Уругуларга фильм. «Вун-дернад турганым». 2-га се-риясы. 9.20 Ритмиң гимна-стика. 9.50 «Шарк артисте-ри». 10.35 Мультифильм. 10.55 Татар АССР-ниң алың болган ансамбляларын концерт. 11.35 Барымдалыг фильм. 12.15 — 13.30 «Күртүе кыз-гаары». Урал-чөм-сөн фильм. 3-ку фильм. 1-ги сериясы. 17.00 «Дугардан Дашев

8.00 Эртеги гимнастика. 8.15 Уругуларга фильм. «Чус бирги». 1-ги сериясы. 9.25 Шаялжык болган амыр мр-лар. 10.10 Барымдалыг фильм. 10.55 Фльм-концерт. 11.30 Барымдалыг фильм. 11.40 — 12.50 «Күртүе кыз-гаары». Урал-чөм-сөн фильм. 3-

МОСКВАДАН 8.00 Эртеги гимн стика. 8.15 Уругуларга фильм. «Чус бирги». Урал-чөм-сөн фильм. 2-га сериясы. 9.25 Концерт. 9.55 Ритмиң гимнастика. 10.25 Концерт. 11.00 Мультифильм. 11.20 Концерт. 12.05 — 13.10 «Күртүе кызгаары». Урал-чөм-сөн фильм. 4-ку фильм. 1-ги сериясы. КЫЗЫЛДАН 17.00 «Ужуражышкын». ССРЭ-ниң улустун артын Л. Сальниов болган РСФСР-

дамчыдыла. 23.45 «Ол бол-ган.. болган..» 00.05 Брөй-ринг «Чүү? Кая? Кая?». 00.40 — 00.55 Мөдэлер. ИНИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 9.35 Уругуларга фильм. «Суг дүвүтө кире бөгөн коолай-ны дилекчилик». 10.45 «Төдөз кадык болураду». 11.30 Концерт. 12.00 — 13.10 «Күртүе кызгаары». Урал-чөм-сөн фильм. 4-ку фильм. 2-

«Вураа мөдөн» сумелет тур... 11.30 Отоло Парфенто (Ита-лия) мрлар. 12.00 «Партель-де» фильм. 19.20 Александр Маакинниң балы. 20.30 К. Кийск режиссерун фильм-нери. «Ужурдал эркинчи». 22.00 «Үе». 22.30 «Иде» — Сибирь. 22.45—01.00 Бут бөм-бүт. Делегей маргалдазы. ССРЭ секрет Румынияны шил-дик коммандалары. Италия-дан дамчыдыла. Чапсарда — Мөдэлер.

МОСКВАДАН 8.00 Эртеги гимнастика. 8.15 Эвилделеш ресублика-калар кинопублицистика. Барымдалыг фильм. 8.45 Бут бөмбүт. Делегей маргы-шкымында эмнелге. Урал-чөм-сөн фильм. 12.13 сериялары. 22.00 «Үе». 22.30 — 22.40 «Мөң-гө күтүлөр дугайында бол-далар». ИНИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 8.00 Эртеги гимнастика. 8.15 Эвилделеш ресублика-калар кинопублицистика. Барымдалыг фильм. 8.45 Бут бөмбүт. Делегей маргы-

«ВОСТОК»: «Капринская девушка и пензенский па-рень» 10.00, 11.40, 19.40, «Просто Америка» 13.20, 15.40, 19.40 шактарла. «ЛЕНИН»: «Встреча» 13.00, 15.30, 18.10 шактарла. «ЕНИСЕЕ»: «Серебряные

Биларишкыня июнь 1-лен июль 31-ге чедир хүлээп алыр. Кирериниң экзаменер июль 15-те эгелээр, хүлээп алыш-кын август 15-ке чедир болур. Учылдыгиниң адреси: Кызыл хоорай, Кечил-оол кудучузу, 2 «а». Телефон № 2-41-19.

Новосибирске харыла-ны А. В. Пуруев арттыр-хатиретикчиде институту бичир кустуң дараанында хүнүсүк болган бот-өле-адыгил салбыларында сту-дентилер хүлээп ап турарын чарал тур. «Автоматтың элек-трохарныла», «Хай каналыг электрохарныла-ны» дараанында салбылары:

19.00 Мөдэлер. 19.05 «Бурат чуртуулар». Кино-откр. 19.20 «Тыва терезе». XXII область партионфрен-дизация репортаж. «Июн-5-те — Долгалды турар хү-рээлада камгаларыңа деле-гей хану». «РСФСР-ниң улус депутаттарына бирги съезинде». Мөдэлер. 19.55 Чар-далар. МОСКВАДАН 20.00 «Тамчыктыг удулар, чаштар». 20.15 Барымдалыг фильм. 20.55 Коллаж. 20.40

8.00 Эртеги гимнастика. 8.15 Уругуларга фильм. «Вун-дернад турганым». 2-га се-риясы. 9.20 Ритмиң гимна-стика. 9.50 «Шарк артисте-ри». 10.35 Мультифильм. 10.55 Татар АССР-ниң алың болган ансамбляларын концерт. 11.35 Барымдалыг фильм. 12.15 — 13.30 «Күртүе кыз-гаары». Урал-чөм-сөн фильм. 3-ку фильм. 1-ги сериясы. 17.00 «Дугардан Дашев

8.00 Эртеги гимнастика. 8.15 Уругуларга фильм. «Чус бирги». 1-ги сериясы. 9.25 Шаялжык болган амыр мр-лар. 10.10 Барымдалыг фильм. 10.55 Фльм-концерт. 11.30 Барымдалыг фильм. 11.40 — 12.50 «Күртүе кыз-гаары». Урал-чөм-сөн фильм. 3-

МОСКВАДАН 8.00 Эртеги гимн стика. 8.15 Уругуларга фильм. «Чус бирги». Урал-чөм-сөн фильм. 2-га сериясы. 9.25 Концерт. 9.55 Ритмиң гимнастика. 10.25 Концерт. 11.00 Мультифильм. 11.20 Концерт. 12.05 — 13.10 «Күртүе кызгаары». Урал-чөм-сөн фильм. 4-ку фильм. 1-ги сериясы. КЫЗЫЛДАН 17.00 «Ужуражышкын». ССРЭ-ниң улустун артын Л. Сальниов болган РСФСР-

дамчыдыла. 23.45 «Ол бол-ган.. болган..» 00.05 Брөй-ринг «Чүү? Кая? Кая?». 00.40 — 00.55 Мөдэлер. ИНИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 9.35 Уругуларга фильм. «Суг дүвүтө кире бөгөн коолай-ны дилекчилик». 10.45 «Төдөз кадык болураду». 11.30 Концерт. 12.00 — 13.10 «Күртүе кызгаары». Урал-чөм-сөн фильм. 4-ку фильм. 2-

«Вураа мөдөн» сумелет тур... 11.30 Отоло Парфенто (Ита-лия) мрлар. 12.00 «Партель-де» фильм. 19.20 Александр Маакинниң балы. 20.30 К. Кийск режиссерун фильм-нери. «Ужурдал эркинчи». 22.00 «Үе». 22.30 «Иде» — Сибирь. 22.45—01.00 Бут бөм-бүт. Делегей маргалдазы. ССРЭ секрет Румынияны шил-дик коммандалары. Италия-дан дамчыдыла. Чапсарда — Мөдэлер.

МОСКВАДАН 8.00 Эртеги гимнастика. 8.15 Эвилделеш ресублика-калар кинопублицистика. Барымдалыг фильм. 8.45 Бут бөмбүт. Делегей маргы-шкымында эмнелге. Урал-чөм-сөн фильм. 12.13 сериялары. 22.00 «Үе». 22.30 — 22.40 «Мөң-гө күтүлөр дугайында бол-далар». ИНИГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 8.00 Эртеги гимнастика. 8.15 Эвилделеш ресублика-калар кинопублицистика. Барымдалыг фильм. 8.45 Бут бөмбүт. Делегей маргы-

«ВОСТОК»: «Капринская девушка и пензенский па-рень» 10.00, 11.40, 19.40, «Просто Америка» 13.20, 15.40, 19.40 шактарла. «ЛЕНИН»: «Встреча» 13.00, 15.30, 18.10 шактарла. «ЕНИСЕЕ»: «Серебряные

Биларишкыня июнь 1-лен июль 31-ге чедир хүлээп алыр. Кирериниң экзаменер июль 15-те эгелээр, хүлээп алыш-кын август 15-ке чедир болур. Учылдыгиниң адреси: Кызыл хоорай, Кечил-оол кудучузу, 2 «а». Телефон № 2-41-19.

Новосибирске харыла-ны А. В. Пуруев арттыр-хатиретикчиде институту бичир кустуң дараанында хүнүсүк болган бот-өле-адыгил салбыларында сту-дентилер хүлээп ап турарын чарал тур. «Автоматтың элек-трохарныла», «Хай каналыг электрохарныла-ны» дараанында салбылары:

19.00 Мөдэлер. 19.05 «Бурат чуртуулар». Кино-откр. 19.20 «Тыва терезе». XXII область партионфрен-дизация репортаж. «Июн-5-те — Долгалды турар хү-рээлада кам